

Χωρικές Μετεγγραφές της ταινίας “Στη Φωλιά του Κούκου”: Ένα περιβαλλοντικό Κέντρο στην Τσιμισκή 1.

Χόλλαντ Ειρήνη, Καλλιπολίτη Μαρία - 19/05/2023

Διπλωματική Εργασία

Όνομα Φοιτητριών: Χόλλαντ Ειρήνη, Καλλιπολίτη Μαρία
Όνομα επιβλέποντα: Παπαδημητρίου Σπυρίδων
Πανεπιστήμιο: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Ημερομηνία Παρουσίασης: 29/09/2022

Αφετηριακό ερέθισμα αυτής της εργασίας ήταν η επιθυμία για κατανόηση των ιδρυματικών χώρων εγκλεισμού, συγκεκριμένα των ψυχιατρικών κλινικών, και της σχέσης τους με την αρχιτεκτονική. Αρχικός στόχος ήταν η χωρική ανάλυση μιας ταινίας και στη συνέχεια η διερεύνηση νέων χωρικών προτύπων, τα οποία θα λειτουργούσαν ως αναφορά αλλά και ως εργαλεία σχεδιασμού στην παραγωγή νέων αρχιτεκτονικών προτάσεων.

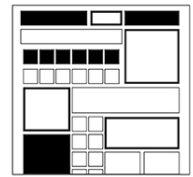
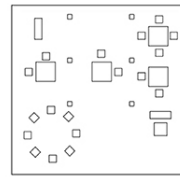
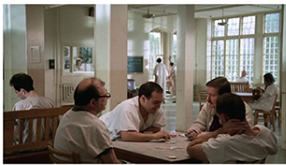
Η ταινία που επιλέξαμε, με τίτλο “Στη Φωλιά του Κούκου” και σε σκηνοθεσία Μίλος Φόρμαν, διαδραματίζεται σε μία τυπική ψυχιατρική κλινική, όπου και ακολουθεί την ιστορία μιας ομάδας τροφίμων που βρίσκεται διαρκώς απέναντι στο καταπιεστικό κατεστημένο της κλινικής. Στην ταινία εντοπίζουμε πέντε βασικούς χώρους της κλινικής, στους οποίους οι ασθενείς περνούν τη μέρα τους: το day room, τον διάδρομο, τον χώρο ύπνου, το λουτρό και την αυλή. Μέσα από την ανάλυση των παραπάνω χώρων βάσει των χαρακτηριστικών τους, του βαθμού επιτήρησης, του τρόπου χρήσης του κάθε χώρου και της αλληλεπίδρασης των ασθενών, δημιουργήσαμε ορισμένες αφαιρετικές απεικονίσεις τους οι οποίες λειτούργησαν ως βάση για 13 τρισδιάστατα μοντέλα.

χώροι ταινίας

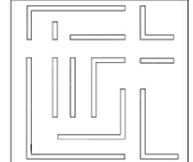
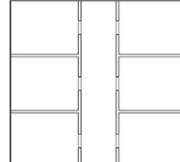
διαγραμματικές κατόψεις

αφαιρετική απόδοση κατόψεων

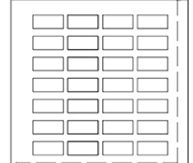
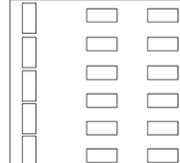
day room
οργάνωση
ποικιλία χρήσεων
επιτήρηση

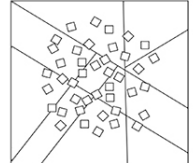
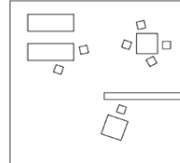
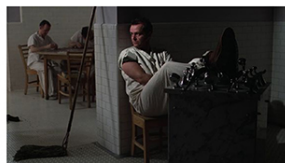
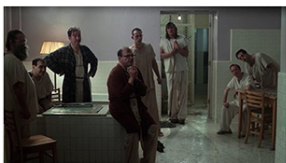
διάδρομος
ατέρμονη
μετάβαση
βρόχος

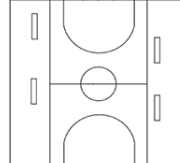
χώρος ύπνου
ομοιομορφία
πρόγραμμα
οργάνωση

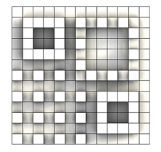
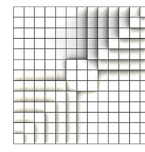
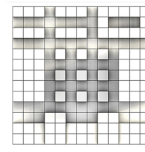
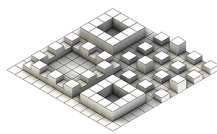
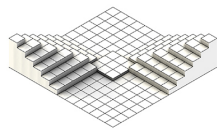
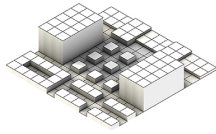

λουτρό
άναρχος χώρος
ομαδική χρήση
συγκέντρωση
απομόνωση

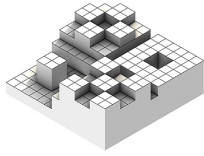

αυλή
πλαστικό αίσθημα
ελευθερίας
παρακολούθηση

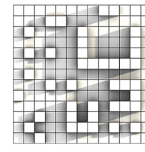
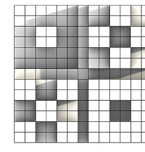

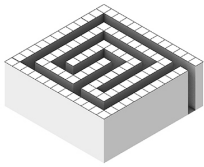
day room

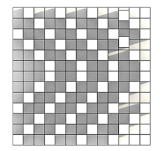
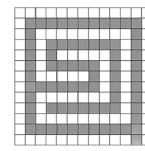
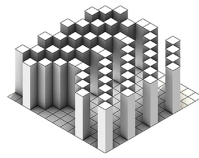
οργάνωση
ποικιλία χρήσεων
επιτήρηση

διάδρομος

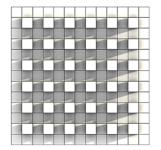
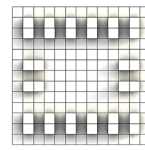
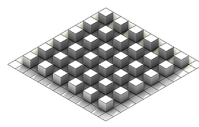
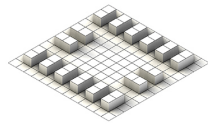

ατέρμηση
μετάβαση
βρόχος

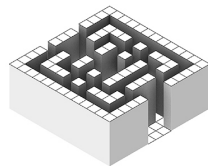
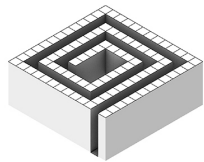

χώρος ύπνου

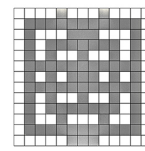
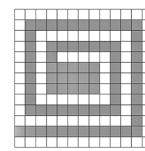
ομοιομορφία
πρόγραμμα
οργάνωση

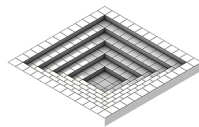
λουτρό

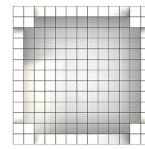
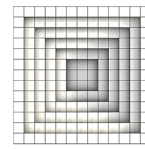
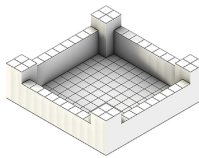
άναρχος χώρος
ομαδική χρήση
συγκέντρωση
απομόνωση

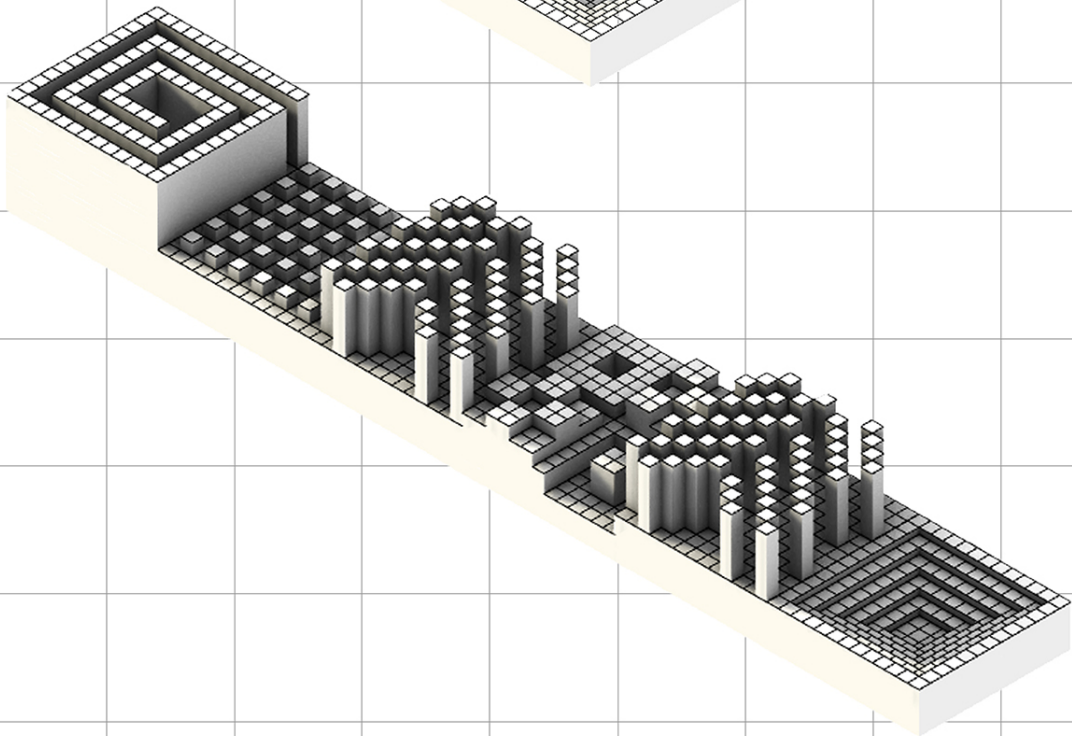
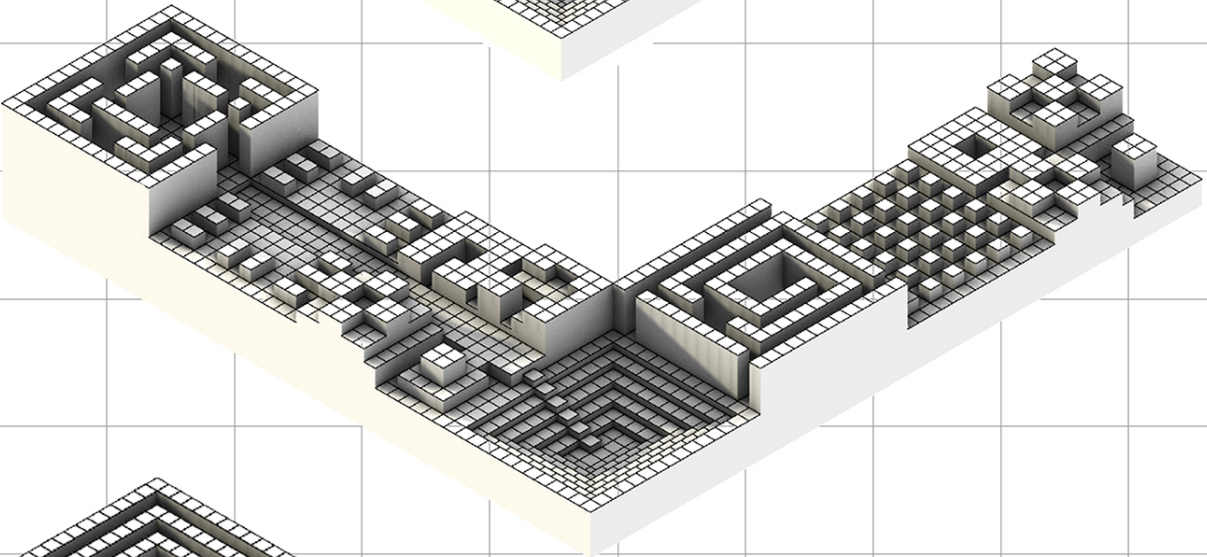
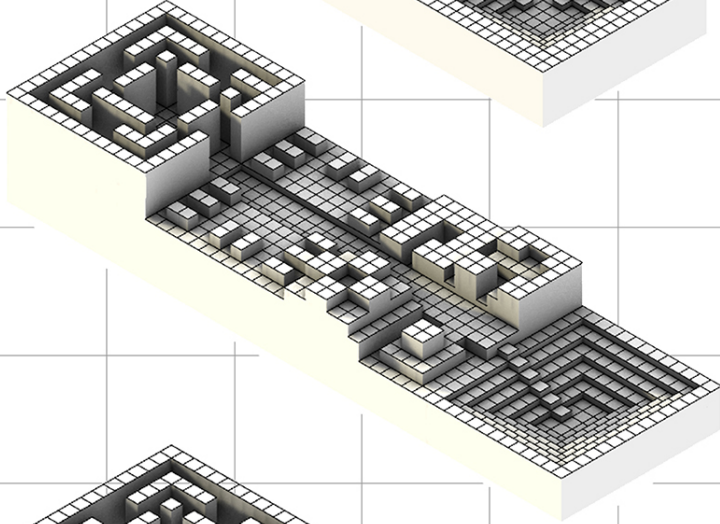
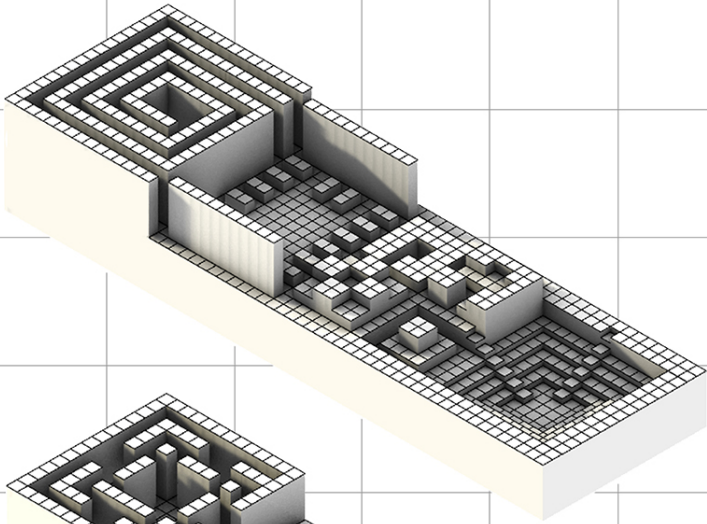

αυλή

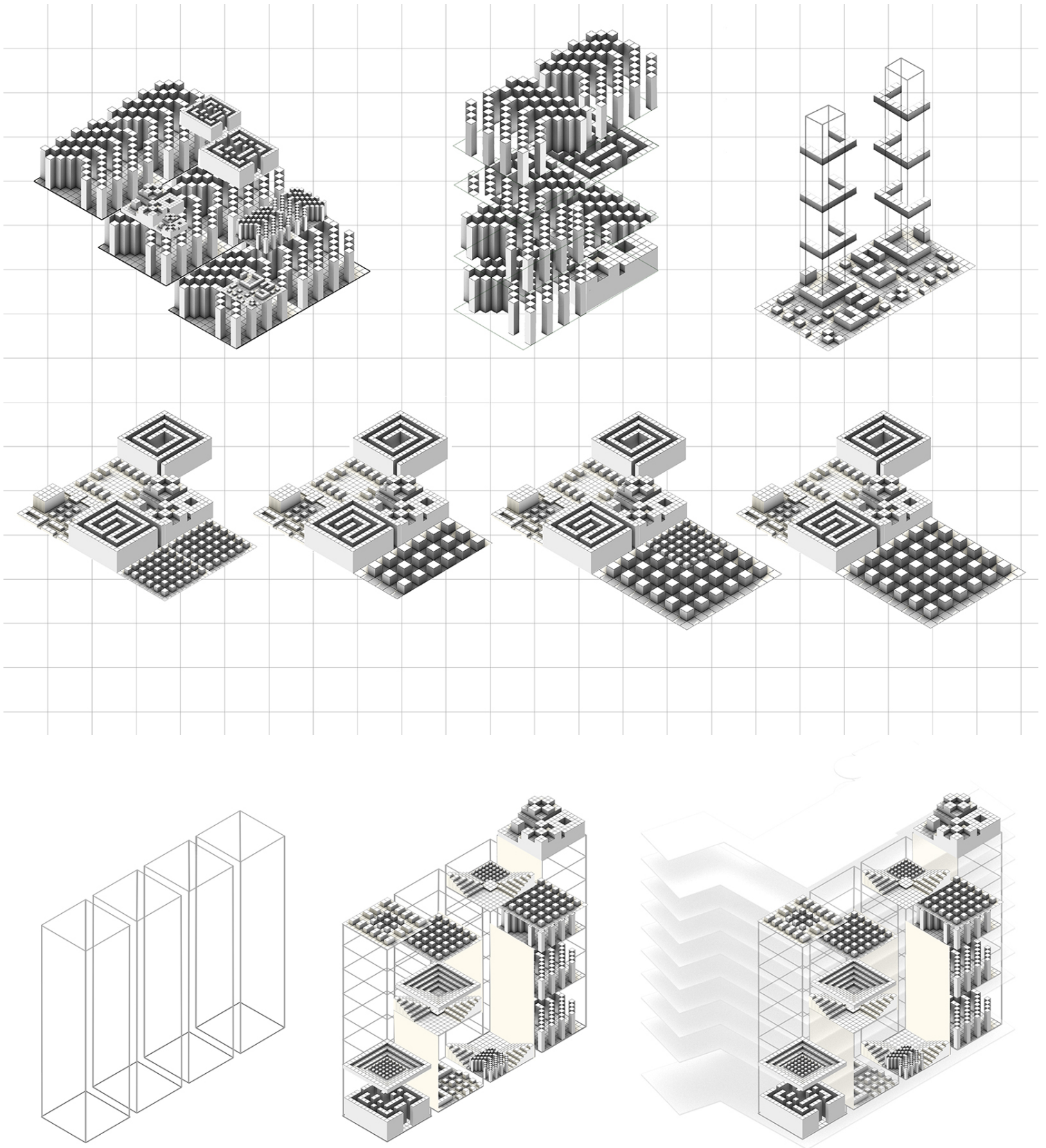

πλαστό αίσθημα
ελευθερίας
παρακολούθηση

Έπειτα, πειραματιστήκαμε με τις συνθέσεις των αρχικών μοντέλων. Αρχικά, τα στοιχίσαμε όπως αντιληφθήκαμε τη θέση τους από την ταινία, δηλαδή πρώτα το λουτρό, μετά τον χώρο ύπνου, έπειτα το day room και τέλος την αυλή. Στη συνέχεια, η θέση τους άρχισε να γίνεται πιο άναρχη, καθώς έπαψε η συσχέτισή τους με τους χώρους της ταινίας. Χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία σχεδιασμού όπως η εναλλαγή κλίμακας, η επανάληψη μοτίβων και η σύνθεση διαφορετικών μοτίβων.

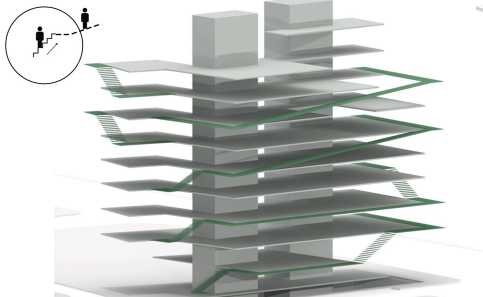
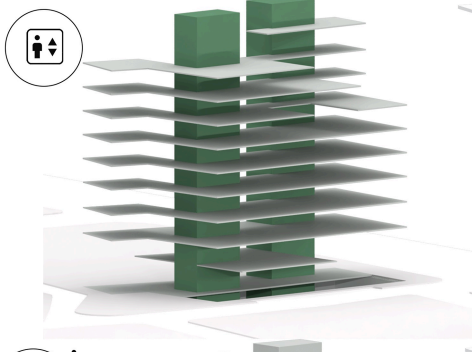
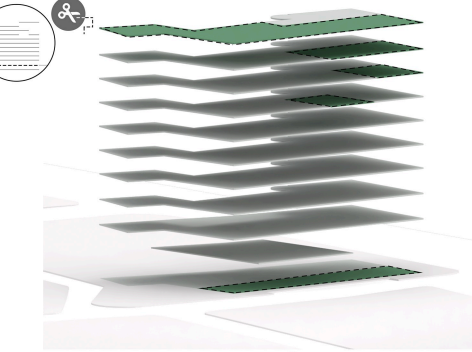
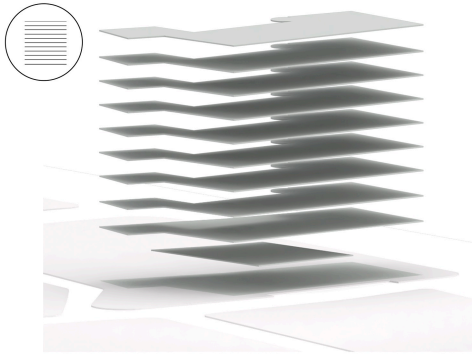
Στο δεύτερο μέρος της εργασίας, αναζητάμε ένα κέλυφος ώστε να εντάξουμε τα μοντέλα σε αυτό και να χρησιμοποιήσουμε τα νέα σχεδιαστικά εργαλεία στην αρχιτεκτονική πρόταση που προτείνουμε, χωρίς πλέον να επιδιώκεται κάποια συσχέτιση με την ταινία. Το κτίριο που επιλέξαμε είναι η ημιτελής πολυώροφη οικοδομή στην οδό Τσιμισκή 1, στο οποίο δίνεται η χρήση του Περιβαλλοντικού Κέντρου λόγω της

εκκωφαντικής έλλειψης πρασίνου στο κέντρο της πόλης.

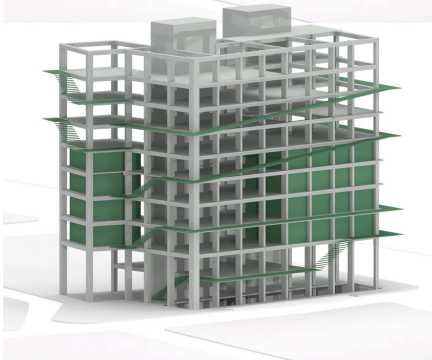
Όσον αφορά την προγραμματική διάταξη, το ισόγειο χωρίζεται κατά μήκος σε μία στοά, όπου βρίσκεται μία αγορά, και σε μία μικρή πλατεία. Τα workshop και το εργαστήριο vertical farming τοποθετούνται σε δύο κατακόρυφους άξονες, μεταξύ πρώτου και τέταρτου ορόφου.

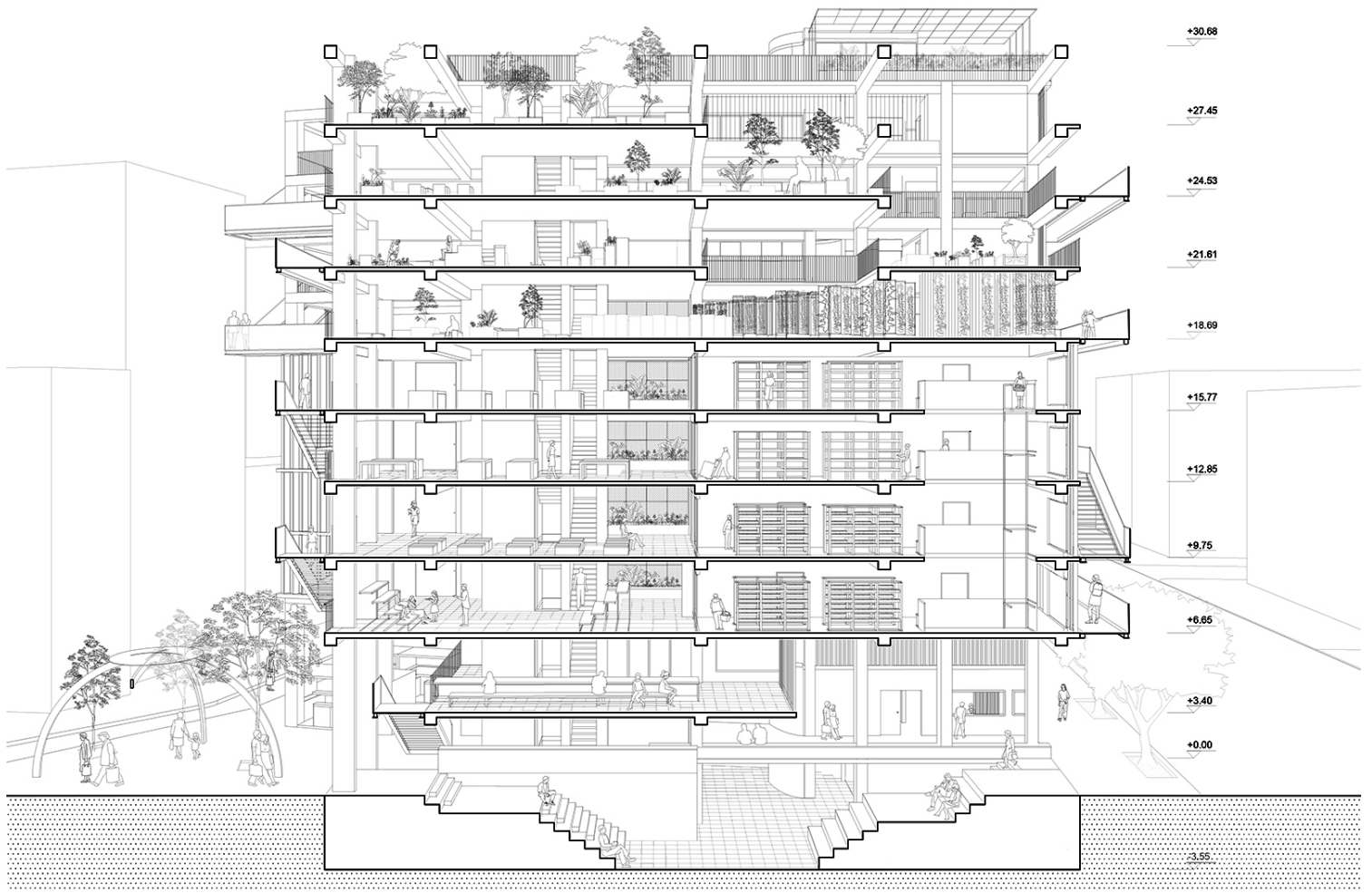
Στους τελευταίους ορόφους συναντάμε ένα σύμπλεγμα κήπων, το οποίο λειτουργεί ως κάθετο πάρκο. Πρόκειται κατά βάση για ένα ανοιχτό κτίριο, με κλειστούς χώρους μόνο το εργαστήριο, τους χώρους προσωπικού, τις αίθουσες workshop και τους χώρους υγιεινής.

Σχετικά με τα στάδια σχεδιασμού, αρχικά αφαιρούνται ορισμένα τμήματα πλάκας ώστε να επιτραπεί η βέλτιστη καλλιέργεια των φυτών και ο φωτισμός τους. Διατηρούνται οι δύο υφιστάμενοι κατακόρυφοι άξονες κίνησης, με κλιμακοστάσια και ανελκυστήρες, και έπειτα προστίθεται μία διαδρομή που τυλίγει περιμετρικά το κτίριο σαν “κορδέλα”, προσφέροντας στον επισκέπτη μια συνολική εμπειρία του κτιρίου.

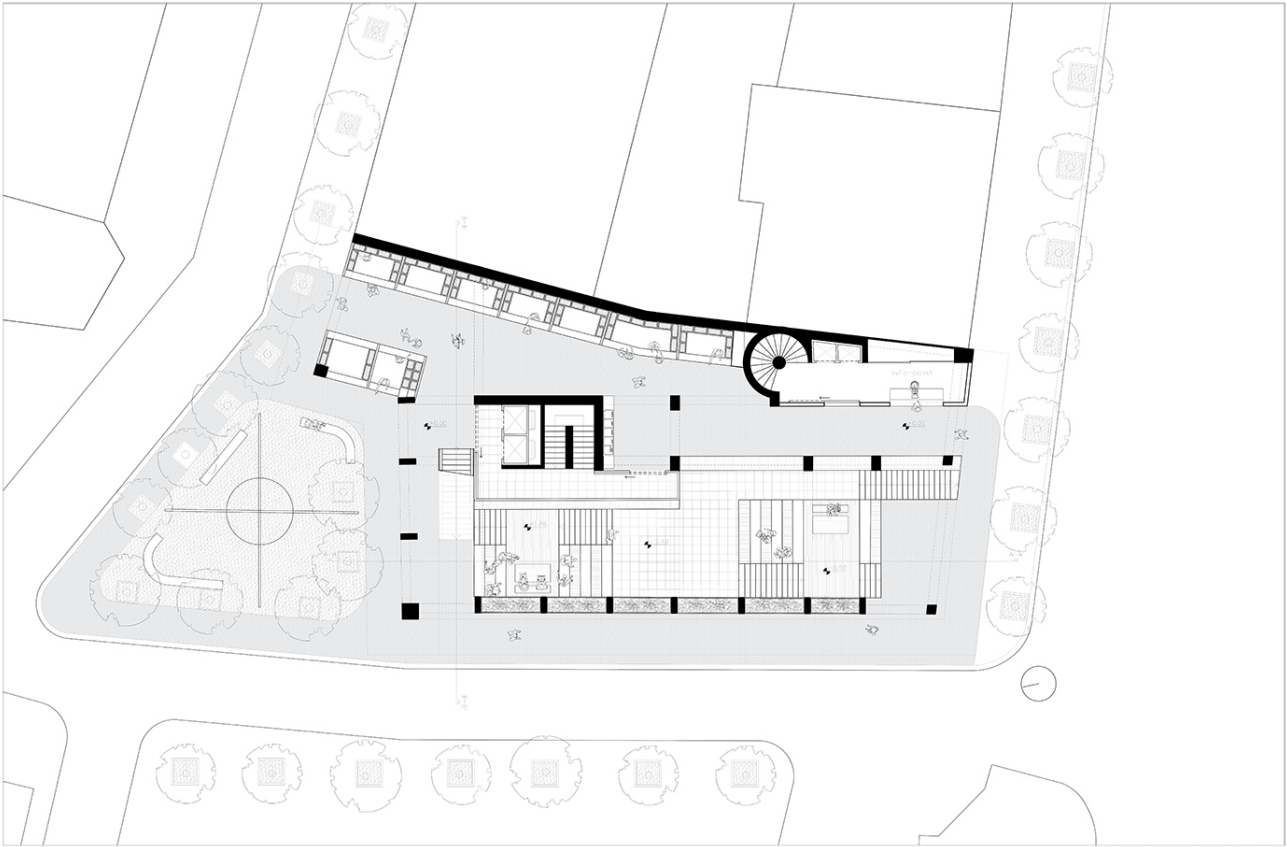
μία διαδρομή τυλίγει περιμετρικά το κτίριο σαν "κορδέλα" προσφέροντας στον επισκέπτη μια συνολική εμπειρία του κέντρου

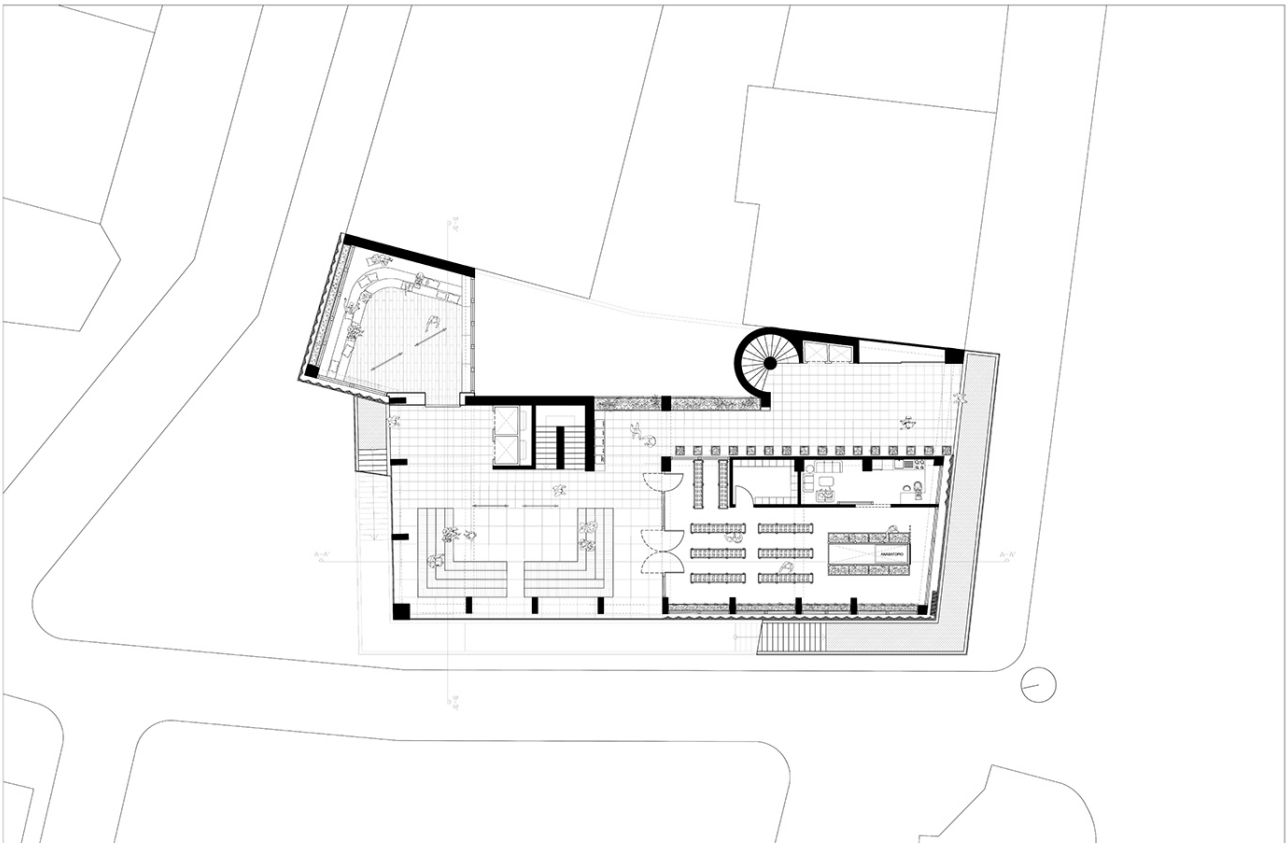

SECTION A-A'

GROUND FLOOR

1st FLOOR

Συνολικά, το εγχείρημα απέκτησε ερευνητικό χαρακτήρα πέρα από σχεδιαστικό. Με κάθε πειραματισμό αλλά και κάθε αποτυχία μετεξελισσόταν σε κάτι διαφορετικό, μη γνωρίζοντας ότι το τελικό στάδιο θα ήταν η επανάχρηση ενός κτιρίου. Στο τέλος, μέσα από την αποσύνθεση ενός τόσο σκληρού και αυστηρού χώρου όπως είναι μία ψυχιατρική κλινική, δημιουργείται ένας χώρος πιο ανοιχτός, πιο ανθρώπινος και πιο φιλικός στον χρήστη.

Starting point of this thesis was our desire to understand institutional confinement spaces, specifically psychiatric clinics, as well as their relationship with architecture. Our initial goal was the spatial analysis of a film and also the investigation of new spatial patterns which would function as a reference and as planning tools in the production of new architectural proposals.

The film we chose, "In the Cuckoo's Nest", is directed by Milos Forman and takes place in a typical psychiatric clinic. It follows the story of an inmate group that is constantly facing the oppressive establishment of the clinic. In the film we identified five main areas of the clinic, in which the patients spend their day: the day room, the corridor, the sleeping area, the bathroom and the yard. Through the analysis of the above spaces, based on their characteristics, the degree of surveillance, the way each space is used and the interaction of the patients, we created some abstract representations of the spaces. Based on those representations we created 13 3D models.

Next, we experimented by composing the original models. At first, we lined them up as we understood their position from the movie, first the bathroom, then the sleeping area, then the day room and finally the yard. Subsequently, the compositions began to become more anarchic as we stopped associating them with the film. We used design tools such as scale switching, pattern repetition and composition of different patterns.

In the second part of this thesis, we searched for a shell to fit the models into. We used the design tools that we had previously created. The proposal building is the unfinished multi-storey building at 1 Tsimiski Street, which is given the use of the Environmental Center due to the deafening lack of greenery in the city centre.

Regarding the programmatic arrangement, the ground floor is divided lengthwise into a market and a small square. The workshops and the vertical farming laboratories are placed on two vertical axes between the first and fourth floors.

On the top floors we find a complex of gardens which functions as a vertical park. It is basically an open building, with only closed areas the laboratories, the staff areas, the workshop rooms and the sanitary areas.

Regarding the design stages, initially we removed parts of the floor to allow optimal plant cultivation and lighting. The two existing vertical movement axes are maintained, with stairwells and elevators, and then a route is added that wraps around the building like a "ribbon" offering the visitor an overall experience of the building.

Overall, the project took on a research character rather than a design one. With each experiment and each failure, it evolved into something different, not knowing that the final stage would be the reuse of a building. In conclusion, through the decomposition of such a harsh and strict space as a psychiatric clinic, a more open, more humane and more user-friendly space was created.